

**Zápis z jednání Sekce veřejných knihoven SKIP
ze dne 21. 11. 2014**

Přítomni – viz prezenční listina

Program jednání:

1. Aktuální informace o problematice MARC 21 a RDA – Mgr. Edita Lichtenbergová, NK ČR
2. Knihovnická dílna – RnDr. Lenka Prucková, Knihovna Města Olomouce
3. Studijní zájezd SKIP po německých knihovnách – PhDr. Roman Giebisch, Ph.D, NK ČR
4. Knihovna roku 2014 – L. Prucková
5. Akce SKIP v roce 2015 – R. Giebisch
6. Různé

1. Aktuální informace o problematice MARC 21 a RDA

Plánovaná implementace katalogizačních pravidel RDA v knihovnách.

- Dvě základní problematiky – formát katalogizačního záznamu a katalogizační pravidla.
- Nyní se v ČR používají angloamerická katalogizační pravidla AACR2. Ta jsou již zastaralá, v roce 2009 byl jejich vývoj uzavřen. Proto padlo rozhodnutí o přechodu na pravidla RDA na jednání Pracovní skupiny pro jmenné zpracování. Jsou to mezinárodní pravidla, ulehčují popis, umožňují výměnu, jsou více uživatelsky přívětivější.
- Problematika výměnných formátů: v roce 2004 velké knihovny začaly používat MARC21, Unimarc byl prohlášen za sekundární a přestal se vyvíjet. Většina menších knihoven ovšem stále využívá Unimarc. Existuje tak dvojkolejnost, nefunguje bezproblémový přechod mezi těmito dvěma formáty.
- Doporučuje se aby knihovny přešly na MARC 21, pokud chtějí používat RDA – hlavně ty, které přispívají do souborného katalogu a velké městské knihovny. RDA sice lze používat s Unimarcem, ale jen pro minimální záznamy, které nelze sdílet.
- Přechod je naplánován na 1. duben 2015.
- Národní knihovna bude školit školitele RDA v lednu 2015, pak budou následovat školení v krajích a regionech.
- Knihovny by měly sledovat informace, které nyní budou posílány do elektronických konferencí.
- Na přechod na MARC 21 si mohou knihovny podávat projekty do VISK
- Situace v zahraničí – knihovny v USA, Austrálii a Kanadě již katalogizují podle RDA, v Evropě Německo (kombinace RDA a MARC 21), přechod plánují skandinávské země.

Připomínky:

J. Kalousková (MěK Ústí nad Orlicí) – mají knihovní systém KOHA, který umožňuje bezplatný přechod na RDA

Vít Richter (NK ČR) – podle informací p. Šilhy z firmy Lanis existuje asi 600 až 700 knihoven, které nemají zakoupený update systému. Ten finančně vychází malou knihovnu na cca 1000 Kč. Update jim umožní stahovat základní záznamy v Marcu 21 a RDA, malé knihovně však zůstane Unimarc. Pověřené knihovny si mají vyžádat seznam.

Bylo by dobré příště spočítat náklady a ekonomické dopady, které mohou souviset s přechody na nové formáty a podobně.

B. Tauberová (MěK Sedlčany) – jejich knihovna přechází z Clavia na Tritius.

J. Štěrbová (MKP) – tyto situace by měla lépe řešit Sekce SDRUK pro RF, musí dostat všechny informace do oběhu, především prostřednictvím metodiků, kteří o situaci musí informovat knihovny ve své působnosti. Na to se zapomíná, většinou se školí katalogizátoři, ale širší rámec je opomíjen. Je to také příležitost racionalizovat systém zpracování.

E. Lichtenbergová (NK ČR) – co se týče zrychlení zpracování NK ČR a centrální katalogizace, aby mohly ostatní knihovny přebírat záznamy. Situace je následující. Od našich nakladatelů nelze čekat záznamy, tedy tak jak to funguje jinde, v ČR naopak chtějí nakladatelé přejímat záznamy od nás (NK). Je potřeba najít zdroj, který bude rychle dodávat kvalitní záznamy. NK a příjemci povinného výtisku to nezvládají, protože nedostávají výtisky včas. Nakoupit všechny výtisky by stálo 12 milionů ročně – neprůchodné na Ministerstvu kultury.

Odkazy na informativní materiály ohledně koncepce centrální katalogizace:

<http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/informativni-materialy/koncepce-centralni-katalogizace>

a

<http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/zapisy-z-jednani/prebirani-zaznamu-1>

2. Knihovnická dílna 2014, L. Prucková

Zhodnocení proběhlé akce Knihovnická dílna 2014, která se uskutečnila 2. a 3. října v Městské knihovně Praha.

Celkový počet účastníků byl 128. Zazněla zajímavá témata- problematika MVS, prarodinné aktivity v knihovnách, metoda ROI pro menší knihovny, Národní síť Místních akčních skupin (MASky) a mnoho dalších.

Pro zájemce také proběhly dvě exkurze do poboček MKP.

Informace a prezentace z Knihovnické dílny:

<http://www.skipcr.cz/odborne-organy/sekce-verejnych-knihoven/akce-sekce-verejnych-knihoven/knihovnicka-dilna-2014>

3. Studijní zájezd SKIP do knihoven v Bavorsku, R. Giebisch

R. Giebisch informoval o studijním zájezdu knihovníků po německých knihovnách 27. – 30. října 2014. Zájezd proběhl ve spolupráci s Goethe institutem v Praze.

Navštíveny byly veřejné knihovny ve městech Norimberk, Stuttgart, Ulm, Augsburg a Mnichov.

4. Knihovna roku 2014, L. Prucková

1. část - zhodnocení nominovaných knihoven v Knihovně roku 2014, prezentace.

2. část – volba komise Knihovna roku 2015, představení kandidátů

Výsledky voleb – složení nové komise:

H. Gajdůšková – ředitelka, Masarykova veřejná knihovna Vsetín

O. Škorpíková – knihovnice, Obecní knihovna Ratíškovice - KR 2012

M. Šedá – metodik, MSVK Ostrava

Z. Kotzian – metodik, Knihovna Petra Bezruče Opava

Z. Houšková – metodik, dříve NK ČR

5. Aktivity SKIP v roce 2015, R. Giebisch

Významné výročí – 100 let J. Drda

Čtenář roku 2015 v rámci Března měsíce čtenářů

Březen měsíc čtenářů - bude zaměřen na tatínky, čtení s tatínky

Týden knihoven 2015 - téma knihovna jako bazén

Happening ve Vyškově

9. ročník Den pro dětskou knihu

Maraton čtení

Seminář Senioři – Olomouc, poslední srpnový týden.

Plakáty, záložky v příštím roce – je třeba lépe rozdělovat a distribuovat, aby se dostaly i do nejmenších knihoven.

A mnoho dalších, přehled akcí naleznete na stránkách SKIPu:

<http://www.skipcr.cz/akce-a-projekty/akce-skip>

6. Různé

PhDr. Vít Richter, NK ČR

Problematika nových pravidel MVS

- jednání Ústřední knihovnické rady, PhDr. V. Richter a RNDr. Tomáš Řehák mají zahájit jednání s Českou poštou ohledně centrálních plateb za MVS
- Mgr. K. Košťálová – v současnosti připravuje nová pravidla MVS

Novela Autorského zákona

- Ministerstvo kultury by ji mělo ve 2. čtvrtletí předat vládě
- Knihovny budou moci tisknout z digitálního podkladu bez licenční smlouvy
- Poplatek za kopírování bude vybírán paušálně, podle počtu registrovaných čtenářů v knihovně. To může být nevýhodné pro

knihovny, kde se méně kopíruje. Je na každé knihovně se rozhodnout, zda bude kopírovací služby nabízet, také je může nabízet zdarma.

Publikace „Standardy pro bezbariérovou knihovnu“

- vyjde do konce roku 2014 v nákladu 7 tisíc kusů.

Sekce SDRUK pro RF

- novela metodického pokynu pro výkon RF
- mělo by ji schválit Ministerstvo kultury

Centrální adresář knihoven

- vznikne v souvislosti s Centrálním portálem knihoven – bude vyžadovat spolupráci na široké úrovni krajských a pověřených knihoven
- podá se žádost se projekt do VISKu – projekt na změnu datové struktury, dojde ke spojení adresáře Národní knihovny s adresářem Ministerstva kultury a do něj pak budou jednotlivé knihovny doplňovat a aktualizovat údaje

Statistický výkaz

- ve Statistickém výkazu přibude vykazování e-výpůjček **za rok 2015**
- na základě průzkum bylo zjištěno, že za rok 2013 bylo 16 milionu zobrazených a stažených digitálních dokumentů, ale údaj vykazovalo pouze 41 knihoven. Mělo by jich být více, jelikož většina velkých knihoven zpřístupňuje databáze Annopress nebo Aspi, přístup do databází je hrazen z VISK 8.
- knihovny, které již e-knihy půjčují – vykázat výpůjčky za rok 2014 do řádku 512, nepsat do klasických výpůjček, ze kterých se platí autorské poplatky.

Mgr. R. Giebisch, Ph.D.

Seminář Galaxie informací – konal se v NK ČR, představilo se na něm několik institucí, které by měly zájem spolupracovat s knihovnami.

Informační centra mládeže – dotace na provoz od státu 450 tisíc, mohou provozovat také knihovny.

Turistická informační centra – výměna materiálů mezi TIF a knihovnami.

Dále poradny při ÚP, Síť občanských poraden, Nízkoprahová centra a další instituce.

Vyjde el. sborník.

RNDr. Tomáš Řehák, MKP

Centrální portál knihoven

- Rada CPK rozhodla, že v příštím roce neproběhne soutěž na provoz CPK
- důvodem je, že na CPK je připraveno málo knihoven
- otevřené téma – zda koupit hotovou službu nebo ji sami vybudovat.
- je potřeba, aby se zapojilo více knihoven, 15 současných účastníků je málo, je potřeba rozprostrít síť po celé republice

- důležité je, aby se knihovny na zapojení do CPK připravovaly – musí mít kvalitní data
- provozovatelé knihovních systémů by měly vytvořit můstek, aby se záznamy knihoven dostaly do CPK
- je potřeba vytvořit nějaký manuál, návod, dokument pro knihovny, kde by bylo shrnuto, na co je nutné být před vstupem do CPK připraven
- Knihovny.cz – stránka portálu, jsou zde všechny informace

Projekt ROI

- Budou podávat další projekt ROI do VISKu - hledají malé knihovny, konkrétní případy, na kterých provedou výpočty

Sekce Vesnických knihoven proběhne v učebně Národní knihovny 11. 12. 2014.

RNDr. L. Prucková – letos skončila další komise Informační počin. Zájemci do ní se mohou hlásit.